

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Formuleringen af fiskernes eget kodeks

inddragelsesprocessen

Eliassen, Søren Qvist

Publication date:
2008

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Eliassen, S. Q. (2008). *Formuleringen af fiskernes eget kodeks: inddragelsesprocessen*. Aalborg Universitet.
http://www.fiskerkodeks.dk/rapporter/Inddragelse_kodeksprojektet.pdf

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Formuleringen af fiskernes eget kodeks Inddragelsesprocessen

**Notat i forbindelse med projektet:
Kodeks for et bæredygtigt og ansvarligt dansk fiskeri
– med det pelagiske fiskeri som case**

**Projektet er finansieret af Den Europæiske Unions Fiskerisektor-
program FIUF og fødevareministeriet.**

Søren Eliassen

se@ifm.aau.dk

Innovative Fisheries Management, IFM
- et AAU forskningscenter
Nordsøcentret, Willemoesvej 2
9850 Hirtshals

www.ifm.aau.dk

Indhold

1	Indledning.....	1
1.1	Kodeksets betydning i forhold til forvaltningssystemet.....	1
1.2	Udfordringen i at igangsætte interne processer	2
2	Baggrunden for formulering af det pelagiske kodeks	2
2.1	Inddragelse af fiskeriets organisationer i projektet generelt	3
2.2	Erfaringer fra andres brug af kodeks – i Danmark og internationalt	3
2.3	Forventninger og krav til kodeks fra marked og forvaltning	3
3	Formuleringen af det pelagiske kodeks.....	4
3.1	Følgegruffefunktioner	4
3.2	Forberedelse	4
3.3	Kodekspanelets formulering af kodeks	5
3.4	Overdragelsen til DPPO	7
4	Erfaringer til kommende forløb.....	7
	 Bilag	 9
	Bilag 1: Spørgeguide for interview med pelagiske fiskere og skippere.....	9
	Bilag 2: Program for kodekspanelet 26-28/3 2007	11
	Bilag 3: Deltagere i kodekspanelet.....	12

1 Indledning

Dette notat opsummerer forløb og erfaringer med formuleringen af kodeks for et bæredygtigt og ansvarligt pelagisk fiskeri, det pelagiske kodeks. Formuleringen af det pelagiske kodeks er en del af projektet ”Kodeks for et bæredygtigt og ansvarligt dansk fiskeri – med det pelagiske fiskeri som case”. Projektet er finansieret af Direktoratet for FødevareErhverv via ”Bæredygtighedspuljen” under FIUF-programmet.

Notatet opsummerer først kort projektets formål og beskriver det arbejde, der lå forud for formuleringen af det pelagiske kodeks. Derefter beskrives elementer i formuleringsforløbet og overvejelser om, hvordan de berørte fiskere og redere kan inddrages. Endelig samles erfaringer til kommende forløb med formulering af kodeks for bæredygtigt og ansvarligt fiskeri.

Det overordnede formål med projektet er at bidrage til, at der i de kommende år udvikles et eller flere danske kodekser for bæredygtigt og ansvarligt fiskeri. Disse kodekser skal dels medvirke til, at danske fiskere får større indflydelse på udformningen af den fremtidige fiskeriforvaltning både på EU-niveau og nationalt niveau, og dels bidrage til en optimal positionering på det nationale og globale marked af fisk fanget af danske fiskere.

I projektets forståelse er et kodeks for et bæredygtigt og ansvarligt fiskeri en beskrivelse af, hvordan der bør fiskes, dvs. et sæt af nedskrevne normer for god adfærd i fiskeriet. Som udgangspunkt håndhæves kodeks udelukkende socialt som god ”skik og brug”, uden inddragelse af institutioner til kontrol eller håndhævelse. Efterfølgelse af et sådant frivilligt kodeks kan således kun forventes, hvis det har legitimitet internt i fiskergruppen, fordi det udtrykker normer, der er almindeligt anerkendt i gruppen. I processen, hvor kodekset diskuteres og nedskrives, er det dog også ønsket, at normerne kan påvirkes i retning af mere ansvarlig og bæredygtig praksis.

Projektet består af flere dele:

- Som indledning analyseres hvilke krav og forventninger marked og forvaltning vil stille til et kodeks. Det gøres for at afsøge, om der er fordele for fiskerne ved at formulere og følge et kodeks, hvilket er væsentligt for at fiskerne vil involvere sig i formulering af et kodeks, der i større eller mindre grad vil kræve ændret fiskeripraksis.
- I løbet af projektet diskuteres med den danske fiskerisektor – såvel fiskere som forarbejdning, detailsalg og grønne organisationer - hvilken form et eller flere danske kodekser bør have, og hvad de bør indeholde.
- Der gennemføres en konkret formulering af et kodeks for pelagisk fiskeri.
- Endelig formidles erfaringerne fra processen til aktører i den danske fiskerisektor.

1.1 Kodeksets betydning i forhold til forvaltningssystemet

Det europæiske og det danske fiskeri er rigt på forvaltningssystemer, der udformes af eksperter og håndhæves af myndigheder: anvisninger på hvor meget der må fiskes, hvem der må fiske, hvornår der må fiskes, med hvilke redskaber og hvordan der må fiskes.

På trods af de mange love og regler er der en udbredt erkendelse af, at forvaltningssystemet kommer til kort – mange af de regulerede bestande er i en kritisk tilstand og selve forvaltningssystemet har en lav legitimitet blandt fiskere. De komplekse regelsæt er vanskelige at efterleve og mange fiskere oplever reglerne som bestemt udefra, uden at fiskernes interesser og erfaringer er ordentligt inddraget. Samtidig er reglerne vanskelige at kontrollere og hånd-

hæve for myndighederne. For at øge systemets effekt er det derfor vigtigt, at der kommer en højere grad af overensstemmelse mellem fiskernes normer og de retningslinier, der ligger i fiskerireguleringen.

Det er i dette lys formulering af kodeks i et forvaltningsperspektiv skal ses. Den overordnede retning i kodeks er klar: mod øget bæredygtighed og mere ansvarlig fiskeripraksis. Men det er fiskerne selv, der formulerer det konkrete indhold og styrer formuleringsprocessen. Dermed kan formuleringen af fiskernes eget kodeks for bæredygtigt fiskeri ses som et redskab til at øge den indholdsmæssige og procedurelle legitimitet for fiskeriforvaltningens overordnede principper.

1.2 Udfordringen i at igangsætte interne processer

Generelt kan et kodeks ses som skik-og-brug, altså nogle (undertiden ikke-nedskrevne) regler mellem medlemmerne af en gruppe, om hvordan de håndterer hverdagens valg på en god og fornuftig måde. Et sådant kodeks er i stadig forandring, idet udefrakommende begivenheder (ændrede økonomiske incitamenters eller fysiske betingelser) eller interne diskussioner kan medvirke til at ændre opfattelsen af, hvad der er god skik-og-brug. Projektets hensigt er at medvirke til formulering af et kodeks, der tager udgangspunkt i de dele af den aktuelle skik-og-brug, som rummer ansvarlighed over for fiskeriets bæredygtighed. Såvel nedskrivningen af den gode praksis som diskussionen i gruppen kan lede til en ændret opfattelse af, hvad der er god praksis.

Selvom fiskernes organisationer deltager i projektet, kan det virke som en udefrakommende instans, der forsøger at sætte en proces i gang, der skal have legitimitet blandt fiskerne for at kunne virke. Der er derfor flere forhold der skal afvejes:

- At det så vidt muligt er fiskerne selv, der formulerer kodekset, hvilket er vigtigt for procedurelegitimiteten.
- At kodekset afspejler hverdagens praksis, så koblingen mellem kodeks-beskrivelserne og de faktiske handlinger bliver så tæt som mulig. Det øger indholdslegitimiteten og sandsynligheden for, at kodekets anvisninger kan implementeres i praksis.
- At kodekset afspejler interesser fra omverdenen. Dette øger sandsynligheden for, at der kan være markeds- eller forvaltningsmæssige incitamenters for den beskrevne praksis. Indholdslegitimiteten af systemet øges, hvis det fungerer effektivt, i dette tilfælde hvis det er succesfuldt i økonomisk sammenhæng.

Det er disse forhold, der er søgt taget højde for ved udformningen af rammerne for formuleringen af de pelagiske fiskeres kodeks for ansvarligt og bæredygtigt fiskeri.

2 Baggrunden for formulering af det pelagiske kodeks

Formuleringen af kodekset bygger organisatorisk på inddragelse af fiskeriets organisationer i projektet, og på analyser i projektets første del af brug af kodeks i anden sammenhæng og af forventninger og krav fra marked og forvaltning¹.

---

¹ Dette er afrapporteret i analyserapporten fra fase 1, samt tilhørende bilagsrapporter (www.fiskerkodeks.dk)

2.1 Inddragelse af fiskeriets organisationer i projektet generelt

Formuleringen af et fiskerkodeks giver kun mening, hvis fiskeriets organisationer er aktivt deltagende. Danmarks Fiskeriforening indgik i formuleringen af projektet fra starten. I den forbindelse blev det klart, at det pelagiske område var bedst forberedt til at indgå i formuleringen af et kodeks. Danmarks Pelagiske Producentorganisation, DPPO blev derfor også inddraget i projektformuleringen. Bestyrelsen for DPPO besluttede, at de ville deltage aktivt i projektet og indgå i formuleringen af det første danske kodeks for bæredygtigt og ansvarligt fiskeri.

2.2 Erfaringer fra andres brug af kodeks – i Danmark og internationalt

Der er ikke i dansk fiskeri tradition for denne form for hensigtserklæringer eller dokumentation af intentioner i form af kodeks eller lignende. Men kodeks-lignende arrangementer benyttes i andre brancher i Danmark, ligesom de langsomt kommer ind i fiskerisektoren i andre lande.

Andre nyere kodekser er ofte blevet til i en langstrakt proces med inddragelse af centrale aktører fra den gruppe, kodekset omhandlede. Processen rummede ofte en vekslen mellem formulering i arbejdsgrupper bestående af faglige eksperter og lægfolk og en bredere diskussion med de berørte grupper.

Mange af de andre kodekser har knyttet en form for kontrol til kodekset for at give det troværdighed i omverdenen. Kontrolformen afhænger af, hvem der er målgruppe for signal/dokumentationen af troværdigheden. I analysen var der eksempler på forskellige kontrol- og sanktionsformer, ud over intern (social) kontrol: 1) En formel intern kontrol med mulighed for eksklusion af dem, der vurderes at overtræde kodekset (fx internt i koncerner eller værdikæder, hvor man selv håndhæver kodeks for at undgå negativ omtale offentligt). 2) En åben kontrol efter klager over overtrædelse af kodekset, hvor kontroludvalget er paritetisk sammensat af branchen og andre interessenter (eksempelvis klagenævn). 3) Endelig er der eksempler på, at en uafhængig 3. part overvåger, om kodekset overholdes, og belønner med en certificering, der kan fratages ved overtrædelse (hvor det mest kendte i fiskerisektoren er en ISO- eller MSC-certificering). Gennemgangen viser, at udviklingen af et kodeks ikke nødvendigvis fører til én bestemt form for kontrol. Fiskerne kan således selv beslutte, hvordan kodeks skal bruges, og de har dermed ikke nødvendigvis valgt at gå efter certificering ved at formulere et kodeks.

Analysen af andre kodeks-lignende arrangementer på fiskeriområdet opridsede den tradition, som de danske kodekser indskrives i, og gav bud på muligt indhold i kodekset. Specielt EU-kodekset og et kodeks fra SeaFish har fungeret som inspiration og har i nogle tilfælde bidraget til formuleringen af punkter i det danske kodeks.

2.3 Forventninger og krav til kodeks fra marked og forvaltning

Et væsentligt element i den første del af projektet var en analyse af forventninger til et kodeks fra marked og forvaltning for derigennem at kunne pege på mulige incitamenter til formulering af et kodeks samt beskrive under hvilke forudsætninger disse fordele kunne opnås.

Analysen pegede på, at der er et stort behov for og ønske om, at fiskerne arbejder med bæredygtighed af deres praksis. Til gengæld er der kun få kortsigtede fordele at hente med et kodeks, der er frivilligt. Generelt var der ønske om, at en bæredygtig praksis kan dokumenteres.

På forvaltningssiden er der enkelte steder, hvor et kodeks muligvis på kort sigt kan give de omfattede fiskere fordele. Mere lovende ser det ud på længere sigt, hvor en tendens i fiskeripolitikken går mod at give fiskerne større frihed til at forvalte sig selv under forudsætning af, at de kan dokumentere effekterne af dette. Her kunne et kodeks – dokumenteret eller ej – være en fordel.

På markedssiden er der en stærk tendens til, at supermarkedskæder fokuserer stærkere på bæredygtigheden af fiskeprodukterne. Det sker blandt andet under pres fra grønne organisationer og som følge af kædernes behov for at brande sig som ansvarlige. Mange ser MSC-certificeringen som løsningen. Der er dog andre industrier og supermarkeder der ønsker andre og måske mindre omfattende former for sikkerhed for at undgå negativ omtale af deres fiskeprodukter. Store dele af markedet ønskede i øvrigt, at bæredygtighed, kvalitet og sporbarhed kunne omfattes af ét system.

Mht. formuleringen af det pelagiske kodeks pegede analysen på, at der ikke er nemme fordele at hente, men at der kan forventes krav fra markedet på dette område meget snart. Det vil derfor især være væsentligt at tage de konkrete markedsønsker med i betragtning, da det trods alt er her de mulige incitamenter er størst. Desuden må kodekset meget gerne være bredere end blot miljømæssig bæredygtighed og omfatte eksempelvis kvalitet.

3 Formuleringen af det pelagiske kodeks

Formuleringen af det pelagiske kodeks skete i DPPO-regi og med deltagelse af medlemmer af organisationen, mens projektet blot skulle facilitere processen. Projektet stod for forberedelser og skrivearbejde, mens formuleringen skete i et såkaldt ”kodekspanel” bestående af ca. 8 medlemmer af DPPO. Kodekset blev herefter overgivet til bestyrelsen for DPPO. Bestyrelsen har efter mindre justeringer taget ejerskab på kodekset, og DPPO’s medlemsmøde har besluttet, at det er bindende for medlemmerne.

3.1 Følgegruppefunktioner

Til at være behjælpelig med den praktiske udvælgelse af interviewpersoner og deltagere i det såkaldte kodekspanel samt til at sikre koblingen til det praktiske fiskeri blev der nedsat en følgegruppe bestående af DPPO’s sekretariat og bestyrelse. Konkret har der været møder med sekretariatet ved flere lejligheder samt 2 møder med DPPO’s bestyrelse for at orientere om kodeks-projektet og diskutere praktiske valg og forberedelser, ligesom kodeksideen er præsenteret på medlemsmøder i DPPO både før og efter formuleringen af kodekset.

3.2 Forberedelse

Arbejdet med det pelagiske kodeks byggede på de generelle krav og forventninger fra forvaltning og markedsaktører til et kodeks. Derudover blev der gennemført desk research og interview med nøgleinformanter for at afdække de specifikke forhold i den pelagiske sektor. 8 pelagiske fiskere og redere, fiskerikontrollen og Danmarks Fiskeriundersøgelser (nu DTU Aqua) blev interviewet. Formålet med dette var at give et generelt billede af fiskernes praksis

og især at udpege relevante områder for kodekset. Det vil sige områder, som kan være kritiske i relation til bæredygtighed, områder som fiskerne og omverdenen mener håndteres godt allerede, eller områder som endnu ikke håndteres tilfredsstillende².

Interviewene med fiskerne fungerede samtidig som en del af inddragelsen. Da der kun er 12 fartøjer i DPPO, var en relativ stor del af medlemmerne inddraget gennem interview. Under interviewene blev projektet og ideen med et kodeks præsenteret, og her startede interviewpersonernes overvejelser om kodeks og deres egen praksis. Muligheden for at blive hørt inden formuleringen må også forventes at øge følelsen af, at kodekset er procedurelegitimeret.

3.3 Kodekspanelets formulering af kodeks

Formuleringen af kodekset skete på et seminar, hvor 6 medlemmer af DPPO diskuterede sig frem til et indhold i kodekset. Projektteamets opgave var at facilitere diskussion og formulering ved at komme med oplæg til diskussionen og sammenskrive formuleringerne.

Modellen for forløbet af kodekspanelet var et sammenhængende forløb på 3 formiddage den 26-28. marts 2007. Undervejs blev det dog diskuteret i stedet at afholde panelet som 2 hele dage med et par uger i mellem.

De tre formiddage blev valgt af flere grunde:

- Der var gode chancer for, at de fleste af deltagerne ville være i havn i denne periode. Med et samlet forløb ville der være større chance for at deltagerne kunne indgå i hele forløbet, end hvis der var en eller to uger imellem.
- Det blev overvejet, at tiden ville blive udnyttet mere effektivt, hvis det var kortere forløb, end hele dage.
- Flere formiddage gav deltagerne mulighed for at arbejde på fartøjet om eftermiddagen, og i den forbindelse reflektere over dagens diskussion og eventuelt vende det med kollegaer.
- De korte dage gav konsulentteamet bedre tid til at samle pointerne og producere tekst, der kunne arbejdes videre med dagen efter.

Evalueringen efter forløbet bekræftede generelt disse overvejelser, men man fremhævede dog, at flere af deltagerne kom langt væk fra og brugte megen tid på transport, samt at såvel fiskere som redere er vant til stillesiddende arbejde og derfor godt ville kunne være effektive en hel dag. Det blev dog vurderet som godt, at der var tid til at vende dagens diskussioner med andre. Det blev foreslået at afholde seminaret over 2 dage i tidsrummet 9-14.30 og med nogle dage imellem..

Rammerne for forløbet

Formuleringen af det pelagiske kodeks fandt sted på Nordsøcentret i Hirtshals. Hovedparten af fartøjerne har hjemhavn i Hirtshals, de øvrige i Esbjerg, men da POen har kontor på Nordsøcentret, er det et naturligt sted for alle POens medlemmer at komme. De 'kendte' omgivelser og i øvrigt gode mødefaciliteter gav en ramme, der medvirkede til en stemning af tillid, der gav mulighed for åbent at diskutere også kritisk praksis.

---

² Se Bilag 1: Spørgeguide for interview med pelagiske fiskere og skippere.

Dagsorden for forløbet

De tre dage i kodeksforløbet havde følgende indhold³:

- Dag 1:   Introduktion og diskussion af emneområder der kan/bør indgå i kodeks.
- Dag 2:   Diskussion af punkter til kodeks, ud fra listen fra dag 1 (renskrevet og systematiseret af projektteamet).
              Formulering af kodeksteksten, samt beskrivelse af, hvordan kodekset i praksis kan udføres og eventuelt dokumenteres.
- Dag 3:   Diskussion af udkast til kodeks (opsamlet af projektteamet).
              Diskussion af kodekset med repræsentanter fra forarbejdningsindustrien.
              Eventuel justering af panelets kodeks.

Ved forløbet den 26-28/3 var inviteret 8 redere/skipper/fiskere⁴. Der var afbud fra 2 personer, yderligere 2 var forhindret i at deltage den første dag.

Den tredje dag var 3 personer fra pelagiske forarbejdningsvirksomheder inviteret for at fortælle, hvordan de aktuelt mærker interessen for bæredygtighed fra deres kunder og til at vurdere det udkast til kodeks, der var produceret den foregående dag.

Indhold og form af kodeks

Temaerne eller de enkelte punkter, der indgår i kodekset, blev konkret udpeget ved en brainstorm blandt paneldeltagerne på den første dag. Dette skete ved, at deltagerne bød ind med temaer, som kort blev diskuteret for at klarlægge indhold og betydning.

Denne proces skal ses som kulmination af forberedelsen, hvor de fleste af deltagerne tidligere var blevet interviewet om de samme temaer og dermed allerede havde haft tid til at overveje relevante temaer. Brainstormprocessen blev desuden understøttet af projektteamet, der med åbne spørgsmål kunne bringe områder på banen, som var dukket op i forbindelse med interview og desk research, men ikke umiddelbart blev rejst af deltagerne. Derved blev det sikret, at også problemstillinger, der eventuelt kun var aktuelle for fartøjer, der ikke var til stede, blev taget op. Desuden gav dette projektteamet mulighed for at bringe spørgsmål op, som eventuelt på grund af uenigheder internt blandt gruppen, ellers ville være forbigået.

På baggrund af de temaer, der blev fundet den første dag, udarbejdede projektteamet en struktureret liste, der var udgangspunkt for diskussionen på den anden dag i forløbet. Her blev formuleringerne pudset til af panelet.

Undervejs udtrykte deltagerne et ønske om at forstå, hvordan kodeks passede i forhold til den diskuterende MSC-certificering, og hvilke krav der skulle opfyldes for at opnå en sådan certificering. Der blev derfor forberedt et mere specifikt oplæg om MSC til den anden dag. Kendskabet til krav og form indgik i diskussionerne om finjusteringen af kodeksets indhold på den anden dag i forløbet.

---

³ Se Bilag 2: Program for kodekspanelet 26-28/3 2007

⁴ Se Bilag 3: Deltagere i kodekspanelet

I interviewrunden var det blevet foreslået, at kodeks formmæssigt skulle lægges op ad det egenkontrollsystem, som fartøjerne allerede benytter og kender. Det blev diskuteret med paneldeltagerne den første dag, hvorefter der blev arbejdet med denne form. Det pelagiske kodeks fik herefter en form, så det består af en indledning efterfulgt af 13 punkter inddelt i fire temaer. Hvert punkt er fulgt op af et skema, hvor centrale forståelser eventuelt defineres, og hvis punktet muliggør dette, redegøres for, hvordan kodekspunktet kan udføres, og hvem der er ansvarlig for at det gøres. For de af kodekspunkterne, hvor det er muligt at udføre kontrol/registrering af adfærden, beskrives hvor eller hvordan dette sker.

3.4 Overdragelsen til DPPO

Efter panelforløbet sammenskrev projektteamet de sidste rettelser. Denne udgave af kodekset blev sendt til kommentar hos deltagerne, der bidrog med enkelte mindre ændringer af formuleringer. Den endelige udgave blev sendt til deltagerne og samtidig til DPPO, som en overdragelse af projektets og kodekspanelets arbejde.

Panelets kodeks er efterfølgende sendt ud til alle medlemmer og diskuteret på et møde i maj 2007, hvor det blev præsenteret af projektet på vegne af kodekspanelet. Herefter er arbejdet overdraget til organisationen og dens medlemmer.

I juni 2007 besluttede et medlemsmøde i DPPO, at kodekset skal være bindende for medlemmerne af DPPO, ligesom det blev besluttet at arbejde på, at kodekset kan udgøre en del af grundlaget for en ansøgning om MSC-certificering fra efteråret 2007.

4 Erfaringer til kommende forløb

Processen omkring formuleringen af det pelagiske kodeks er forløbet succesfuldt, vurderet på at DPPO og organisationens medlemmer har formuleret et kodeks, der nu indgår som et bindende grundlag for medlemskabet af DPPO. Samtidig ses kodekset som en del af grundlaget for en forventet kommende ansøgning om MSC-certificering af det danske sildefiskeri, og eventuelt også makrelfiskeri.

Det pelagiske fiskeri og DPPO har været meget godt rustet til denne proces. Fiskeressourcen er stærk, og der er sket en konsolidering i segmentet. Det betyder, at der er et lavt antal store fartøjer, så der er færre aktører, der skal være enige. Endelig har DPPO en tradition for at være proaktiv i forhold til forandringer i forvaltning og marked. På den baggrund vil erfaringerne fra processen ikke kunne overføres direkte til tilsvarende processer i andre fiskerier. Der er dog en række punkter, der vurderes som vigtige at tage med i betragtning:

- Der skal være en grundig information om ideen og principperne til fiskernes organisationer og så vidt muligt til de enkelte fiskere via repræsentanter og medlemsmøder. Dette skal ske i en dialog, så fiskergruppen får mulighed for at formulere deres perspektiver for et kodeks.
- Der skal være et godt kendskab til den faktiske praksis i det enkelte fiskeri: Hvor er de kritiske punkter? Hvad gøres godt? Hvad kan forbedres inden for overkommelige rammer?
- Der skal være en høj grad af klarhed over, hvad der er konkrete krav og muligheder i forhold til forvaltning og marked for det enkelte fiskeri, selvom disse krav hurtigt kan ændre sig.

- I selve formuleringsprocessen er det vigtigt at skabe rammer, der giver tryghed for fiskerne, så der er villighed til at indrømme og diskutere kritisk adfærd og reelt overveje indholdet i kodeks. Denne åbenhed fra fiskernes side sikres blandt andet ved at mødelederne er åbne over for bekymringer og overvejelser fremført ved de forudgående møder – ved medlemsmøder og interview, samt naturligvis i selve panelforløbet.
- Rammerne omkring kodekspanelet arbejde med formuleringen (dagenes længde, antal dage mv.) må afhænge af det konkrete fiskeri, deltagerne og det aktuelle fiskerimønster.

Bilag

Bilag 1: Spørgeguide for interview med pelagiske fiskere og skippere

- 0) Introduktion til projektet
  - a. Interesser i kodeksprojektet generelt
    - i. Forvaltningsinteresse – fiskere tager ansvar.
    - ii. Fiskere – begynde at formulere sig om bæredygtighed og sætte dagsorden for dette (skal vi nævne selvjustits/kontrol?)
  - b. Kodeksets indhold
    - i. Kodekset er en liste med ”10 bud”, der beskriver, hvordan man bør fiske – adfærd i det konkrete fiskeri.
    - ii. Kritiske punkter – hvor der kan være problemer med bæredygtigheden. Anvise de gode løsninger - både hvor I allerede anvender dem, og hvor I blot arbejder på at følge de gode løsninger.
- 1) Om det pelagiske kodeks
  - a. Pelagisk går foran på andre punkter – også her.
  - b. Vi samler ideer til indholdet – Hvilke punkter skal med? Hvad skal anvisningen gå på? – Det er det vi er her for.
  - c. Et panel af fiskere, redere og skippere formulerer kodeks – på NSC i april.
  - d. Den pelagiske PO beslutter, om de vil støtte og følge kodekset.
- 2) Når vi taler om et kodeks for bæredygtigt og ansvarligt fiskeri – hvad er det så for områder og spørgsmål du tænker vil være relevant?

[Lad svarene være styrende for yderligere uddybning. Sørg for om muligt at komme omkring de overskrifter vi har med fra EU-kodeks:

  - Miljøforhold - slipping, bly i redskaber.
  - Sikkerhed
  - Social ansvarlighed
  - Samarbejde – vigtigt: samarbejde med myndigheder og kontrol – især forskning til dokumentation
  - Afsætning/kvalitet]
- 3) Hvad er de kritiske punkter mht. ansvarligt fiskeri?
  - a. Hvor oplever I problemer?
  - b. Hvilke områder konfronteres I med fra omverdenen?
  - c. Hvad gør I i dag, når I udfører ansvarligt fiskeri på disse områder?
  - d. Kunne det – med simple midler – gøres bedre?

[Spørgsmål 3 køres igennem for de områder, den enkelte kommer ind på, og for de 5 områder vi lige nu tænker kan indgå i kodeks]

Efterfølgende kan vi komme ind på:

- 4) Hvor stor en betydning vil de ting, der her er foreslået, have for praksis?
- 5) Er det realistisk, at de vil blive fulgt?
- 6) Tror du, de andre vil følge dem?
- 7) Hvor tæt følger I hinanden: Vil andre fartøjer vide, om I følger kodekets anbefalinger?
- 8) Hvad tænker du, at et kodeks kan bruges til?

Tak for snakken.

Det vil være grundlaget for det oplæg, vi laver til kodekspanelet.

Bilag 2: Program for kodekspanelet 26-28/3 2007

Mandag 26/3:	* Velkomst og introduktion til Kodeks projektet
	* Kodeks i forhold til andre dokumentationssystemer – f.eks. MSC-mærkning
	* Brainstorming på emneområder og temaer, der kan/bør indgå i kodekset
	* Udarbejdelse af en samlet liste over de emneområder, der skal med i det pelagiske kodeks
Tirsdag d. 27/3	* Opstart og præsentation af listen med emneområder
	* Formen på kodeks – i et egenkontrolskema
	* To arbejdsgrupper formulerer kodekstekst til hvert af emneområderne: hensigtserklæring, arbejdsinstruks mv.
	* Samlet præsentation af resultaterne
Onsdag d. 28/3:	* Opstart og præsentation af en samlet gennemskrevet emneliste – herunder diskussion i panelet af formuleringerne
	* Kommentarer til kodekset fra to repræsentanter fra den pelagiske forarbejdningsindustri
	* Fælles diskussion af kodekset
	* Opsamling – Hvordan kommer projektet og DPPO videre med kodekset?

Bilag 3: Deltagere i kodekspanelet

Medlemmer af DPPO:

Ole Nattestad, HG 264 Ruth
Flemming Pedersen, E 349 Cattaleya
Henning Jensen, HG 265 Strømfjord
Lise Bjørn Jørgensen, HG 333 Isafold
Karsten Mølgaard, HG 333 Isafold
Anders Illeborg, E 149 Nana Maria

Industrirepræsentanter:

Susanne Røntved, UniFish A/S
Ole Holm, Nielsens Fiskeeksport A/S
Alex Rasmussen, Pelagic Skagen A/S